

Izaja vsak dan razen sobot, nedelj
in praznikov.
Issued daily except Saturdays,
Sundays and Holidays

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredništvo in upravniški prostori:
857 South Lawndale Ave.

Office of Publication:
857 South Lawndale Ave.
Telephone, Rockwell 4904

LETO—YEAR XXXIX Cena lista je \$8.00 Entered as second-class matter January 16, 1933, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. CHICAGO 23, ILL., TOREK, 4. FEBRUARJA (FEB. 4), 1947 Subscription \$8.00 Yearly ŠTEV.—NUMBER 24 Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 4, 1918.

Mirna izravnava sporov v stavbni industriji

Truman naznanil sklenitev dogovora med
unijami ADF in organizacijo kontraktorjev.
Izboljšanje odnošajev napovedano

Washington, D. C., 3. feb.—Predsednik Truman je naznanil sklenitev dogovora med depart-mentom stavbnih unij Ameriške delavske federacije in organizacijo kontraktorjev, ki določa mirno izravnava sporov. Unije so se obvezale, da ne bodo vodile stavk, kontraktorji pa so dali zagotovilo, da ne bodo izprli delavcev.

Dogovor krije skoro dva milijona delavcev. Truman je na sestanku s časniki naglasil, da sklenjeni dogovor in druge dobre delavske vesti dokazujejo, "da se dežela bliža idealu svobodnega kolektivnega pogajanja."

Predsednik je pohvalil akcijo ječarske unije CIO in korporacije United States Steel, ki sta se izrekli za izločitev mezdnih neenakosti in podaljšanje veljavnosti sedanje pogodbe do 30. aprila. Pogodba je imela poteci 15. februarja. Unija kavčukarskih delavcev CIO in U. S. Rubber Co. sta tudi podaljšali veljavnost pogodbe.

"Sklenitev dogovorov dokazuje odločnost in voljo v prizadevanjih za izravnava sporov med delavci in delodajalci brez stavk," je rekel Truman. "Storjen so bili važni koraki na poti v industrijski mir. Izgleda, da bodo sklenjeni novi dogovori med delavci in delodajalci, ki bodo postavili podlago stabilnosti in omogočili povečanje produkcije."

Delavski tajnik Schwellenbach je tudi pozdravil sklenitev dogovora med unijami ADF in kontraktorji. Dejal je, da bo pospešil gradnjo hiš v tem letu in zajemil uposilev 2,500,000 delavcem.

Izgleda, da bodo pogajanja med unijo steklarskih delavcev in delodajalci glede sklenitve nove pogodbe uspešna. Uradniki delavskega departmanta so pozdravili sugestijo Williama Greena, predsednika Ameriške delavske federacije, glede združitve s Kongresom industrijskih organizacij. Green je naglasil, da je združitve potrebna za skupno borbo proti antidelavskim zakonskim načrtom, ki so pred kongresom.

Stavbni departament ADF vključuje 19 unij. Dogovor sta v imenu unij podpisala Richard Gray in Herbert Rivers, v imenu organizacije kontraktorjev pa Herbert E. Foreman in James D. Marshall.

Dogovor določa med drugim

ustanovitev posebnega ustroja, v čigar področje bo spadala izravnava vseh sporov, ki se pojavijo. Formirani bodo tudi posebni odbori.

Domače vesti

Nov grob v Penni

Broughton, Pa.—Dne 14. jan. je umrl Andrew Abram, star 58 let, doma iz vasi Orehek-Otolaže na Primorskem. Zapušča ženo, sina in hčer, oba odrasla. Po poklicu je bil mizar in član društva 52 SNPJ okrog 30 let.

Poroke

Windsor Heights, W. Va.—Dne 1. febr. se je poročila Katherine Stucin iz Clevelanda. Svata se je vršila tukaj pri materi mrs. Vidmar. Prej je bila članica tukajšnjega društva SNPJ, zdaj pa je v Clevelandu. —Dne 15. febr. se poroči Mary Kovač z Waltherjem Smodicom iz Geeta (Gatesa?), Pa. Nevesta je hči Mary Hribar in članica društva 407 SNPJ, ženin pa spada k edinemu društvu v Adahu, Pa. Obilo sreče!

Išče brata

Windsor Heights, Pa.—Za Lojzeta Zaiča, po domače Vidgajev iz Kala pri Čebincah, pošta St. Vid, Dolenjsko, bi rada izvedela njegova sestra Rozi v starem kraju. Ako kdo kaj ve o njem, naj piše na naslov: Mary Hribar, Box 153, Windsor Heights, W. Va.

Popravek

Detroit.—Pri poročilu o smrti Ane Marinich, članice društva 85 SNPJ v Republicu, Pa., je bila pomota. Ona je bila doma iz vasi Fara pri Kočevju, ne iz Črnega potoka.

Iz Minnesote

Ely, Minn.—John Zupančič je šel v Milwaukee na pogreb svoje poročene hčere Mary Janežič. Tower, Minn.—Tukaj je umrl J. Shwaigar, star 70 let, doma iz Črnomlja, Dolenjsko. Zapušča ženo in več odraslih otrok. Hči je poročena s sinom ugledne Staudoharjeve družine iz Dulutha.

Iz Clevelanda

Cleveland.—V bolnišnici je umrl Frank Steigman, star 62 let, rojen v Jugoslaviji. Podlegel je poškodbam, ki jih je dobil pred dvema tednoma, ko ga je povozil trok. Tukaj ne zapuša sorodnikov.—Poročila sta se Joseph Walden in Jean Zelko.

Amerika ne bo zavrgla načrtov

Rusija se bo morda
poslužila pravice
yetiranja

New York, 3. feb.—Amerika je namignila, da ne bo zavrgla svojih načrtov glede kontrole atomske energije, čeprav se bo morda Rusija poslužila pravice yetiranja in kljub dejstvu, da delegati drugih držav kažejo hladnost napram načrtom.

Prva preizkušnja bo prišla na jutrišnji seji članov varnostnega sveta Združenih narodov. Gotovo je, da bo ameriški program naletel na opozicijo.

Pravda, glasilo ruske komunistične stranke, je dala razumeti, da bodo sovjeti vetirali ameriške načrte glede kontrole atomske energije, čeprav jih je atomska komisija odobrila z desetimi glasovi. Rusija in Poljska sta se vzdržali glasovanja.

Warren R. Austin, načelnik ameriške delegacije, je izjavil, da Amerika ne bo revidirala načrtov, čeprav bodo naleteli na opozicijo. Austin bo vztrajal pri zahtevi, da se komisija za razorožitev ne sme vmešavati v zadeve komisije za atomsko energijo.

Tobin zapretel z izključitvijo unij

Miami, Fla., 3. feb.—Daniel J. Tobin, predsednik mednarodne federacije voznikov, je zapretel z izključitvijo unij, ki zastavljajo brez dovoljenja federacije. On je član eksekutivnega sveta Ameriške delavske federacije, ki zbora v tem mestu. Federacija voznikov ima okrog 600,000 članov.

Železniška nesreča v Pennsylvaniji

Garland, Pa., 3. feb.—Potniški vlak Pennsylvanske železnice je skočil iz tira v bližini tega mesta. Strojevodja je bil ubit, šest drugih oseb pa ranjenih. Vlak je bil na poti v Philadelphijo.

AMERIŠKA POLITI- KA NA KITAJSKEM BANKROTIRALA

Ruski list komentiral
odpoklic ameriških
pomorščakov

GENERAL MAC-
ARTHUR KRITI-
ZIRAN

Moskva, 3. febr.—Izvestja, glasilo sovjetske vlade, so objavile članek, ki trdi, da je ameriška politika na Kitajskem bankrotirala. Bodočnost bo pokazala, ali se bo Amerika odločila za novo obliko intervencije v notranjih zadevah Kitajske.

Članek je prvi uradni komentar naznanila ameriškega državnega tajnika Marshalla, da bo Amerika odpoklicala pomorščake iz kitajskih pokrajin. Naznanilo je bilo objavljeno zadnjo sredo v Washingtonu.

Izvestja trdijo, da so bili ameriški poskusi za zblizanje in spravo med vlado generalisima Kaišeka in komunisti le preteza. Ti niso bili posredovanje, temveč odprto vmešavanje v priloge kitajski reakciji. Amerika je stavila vse na Kuomintang, Kaišekovo politično stranko, pri tem pa ni upoštevala mnenja kitajskega ljudstva in ne razpleta dogodkov. Ignorirala je dejstvo, da je zedinjenje Kitajske mogoče le na demokratični podlagi.

V drugem članku je glasilo sovjetske vlade okrcalo generala MacArthurja, ker je prepovedal generalno stavko na Japonskem. Prepoved je odprto kršenje demokratičnih pravic japonskih delavcev in v konfliktu z načeli deklaracije, ki je bila objavljena po konferenci velike trojice v Potsdamu, Nemčija.

Izvestja omenjajo tudi poročila ameriških, britskih in šved-

Nova italijanska vlada zaprisežena

Alcide de Gasperi
obdržal pozicijo
premierja

Rim, 3. feb.—Predsednik italijanske republike Enrico de Nicola je zaprisegel člane nove vlade, katero tvori sedem krščanskih demokratov, trije komunisti, trije socialisti in dva neodvisneža. Predsednik nove vlade je Alcide de Gasperi, vodja stranke krščanskih demokratov. On je bil predsednik tudi prejšnje vlade.

Prejšnja vlada je padla pred trinajstimi dnevi. Sedem mesečev stara italijanska republika je takrat zabredla v prvo politično krizo. Italija je imela že šest vlad od zaključenja vojne. Nova vlada ima manj članov kot so jih imele prejšnje.

De Gasperi, ki kot premier ne more voliti, bo imel večino v kabinetu, ker se bo lahko zanašal na dva neodvisneža. V prejšnji vladi so imeli enako število pozicij desničarji in levičarji.

Prva seja članov novega kabineta se bo vršila jutri. Na tej bodo razprave o pripravi za odprtje zasedanja ustavne skupščine v četrtek. Pozicijo zunanjega ministra je dobil grof Carlo Sforza, ki ni član nobene politične stranke.

skih listov, glede pogajanj med Rusijo in Norveško o bodočnosti otokov grupe Spitsbergen na Arktiku. Namen teh poročil je prikrivanje ameriških načrtov in pogajanj z Dansko. Amerika bi rada dobila od Danske Greenlandijo, da bi jo pretvorila v vojaško bazo. Poročila v listih so prozorna, ker hočejo zakriti ameriške mahinacije pred svetom. Ameriški mornarični departament je razkril načrte glede ustanovitve omrežja vojaških in mornaričnih baz, ki vključuje tudi Greenlandijo. V ozadju kricanja zaradi otokov grupe Spitsbergen se skrivajo ameriški načrti glede Greenlandije.

Ruski general okrcal ameriško vojaško vlado

Dejal je, da hoče vsiliti svojo voljo Rusom in
preprečiti volitve med člani nemških unij.
Oviranje obnove političnega življenja

Berlin, 3. feb.—General Aleksander G. Kotikov, ruski poveljnik v Berlinu, je objavil članek v glasilu sovjetske armade z ostro obsodbo uradnikov ameriške vojaške vlade. Prvič se je zgodilo, da je visok vojaški uradnik oplazil svoje kolege.

Članek z napadom na ameriške uradnike je ponatisnil nemški list Taegliche Rundschau. General Kotikov je kritiziral uradnike na seji članov zavezniškega sveta za kontrolo Nemčije. Dejal je med drugim, da berlinska komandatura, administracijski ustroj, v katerem so uradniki ameriške vojaške vlade, skuša vsiliti svojo voljo Rusom in preprečiti volitve med člani nemških strokovnih unij. Stališče ameriških uradnikov resno ogroža prizadevanja, katerih cilj je obnova političnega življenja v Nemčiji na demokratični podlagi.

Kotikovu je odgovoril polkovnik Frank C. Howley, reprezentant ameriške vojaške vlade. Dejal je, "da napad ni upravičen s strani visokega ruskega vojaškega častnika, ker so prizade-

ti predstavniki drugih zavezniških sil. Kršeno je pravilo, da napadov na zaveznike ne sme biti v nemški publikaciji. V smislu navodil članov zavezniškega sveta za kontrolo Nemčije so kritike odločitev sveta prepovedane."

Prej se je vršila seja članov komandature, na kateri je bil sprejet zaključek glede demokratične procedure pri volitvah. V smislu zaključka so bile volitve v ameriški, britski in francoski okupacijski coni odložene.

Kotikov je posvaril reprezentante zapadnih sil pred posledicami odločitve volitev. Dejal je, da vodilni uradniki federacije nemških strokovnih unij so bili izvoljeni pri demokratičnih volitvah, ne pa imenovani po okupacijskih avtoritetah.

"Representanti zapadnih sil bi morali dobro premisliti posledice odločitve," je rekel Kotikov. "Preprečenje volitev je udarec članom nemških strokovnih unij, kakor tudi delavskemu sloju v Berlinu. Uverjen sem, da bo tudi javno mnenje obsodilo odločitev."

Učitelji v Illinoisu zapuščajo šole

Chicago, 3. feb.—Učitelji v Illinoisu zapuščajo šole v obsegu, ki ogroža šolski sistem. Kot vzrok se omenjajo nizke plače. Vzgojne ustanove naglašajo pomanjkanje učiteljev, kakor tudi dejstvo, da se najde samo eden prosilec za devet razpisanih učiteljskih služb. Če se položaj ne bo izboljšal, bo pomanjkanje učiteljev postalo akutno.

Franosko transportno letalo se razbilo

Lizbona, Portugalska, 3. feb.—Francosko transportno letalo je v viharju treščilo na tla v bližini Lizbone in se razbilo. Šestnajst potnikov in članov posadke je izgubilo življenje.

Ameriška delegacija bo štelala 100 članov

Washington, D. C., 3. feb.—Državni tajnik George C. Marshall je informiral Rusijo, da bo njegova delegacija, ki se bo udeležila konference zunanjih ministrov razcepil politične stranke, ki so zahtevale njegovo resignacijo in novo ustavo za Paragvaj.

RUSKI POSLANIK NOVIKOV OBSODIL VOJNE HUJSKAČE

Miami Beach, Fla., 3. feb.—Nikolaj V. Novikov, ruski poslanik v Washingtonu, je izrazil upanje, "da se bodo sence, ki so zatemnile odnošaje med Ameriko in Rusijo v zadnjem času, razblinile, ker niso odražanje bistvenega stanja med ameriškim in ruskim ljudstvom," zeno pa je ostro obsodil vojne hujskače in one, ki širijo govore o neizbežnosti vojne med Rusijo in Ameriko.

Novikov je govoril pred člani krajevne postojanke Sveta ameriško-sovjetskega prijateljstva. Dejal je, "da govorice o neizbežnosti vojne so povezane z aktivnostmi nekaterih političnih grup, katere sejejo nezaupanje, da lahko ribarijo v kalnih vodah."

Kot vodilnega hujskača je Novikov omenil bivšega britskega

premierja Winstona Churchilla, voditelja konservativne stranke. On je že večkrat pod raznimi pretevezami priporočal ustanovitev blokov in federacij proti Sovjetski uniji.

"Rusko ljudstvo ceni in ne bo nikdar pozabilo pomoči ameriškega ljudstva v vojnem času," je rekel Novikov. "Prijateljstvo med našim in ameriškim ljudstvom je igralo važno vlogo v prizadevanjih za poraz sovražnikov. Na tem prijateljstvu bo treba ustanoviti tudi podlago splošnemu in trajnemu miru. Uspeh zavisi od kooperacije med Rusijo in zapadnimi silami. Na razplet dogodkov moramo gledati z odprtimi očmi in brez predsodkov. Svet se bo uveril, da obdolžitve proti Rusiji niso upravičene. Izrekajo jih ljudje, ki sovražijo Sovjetsko unijo."



Republikanska "enakopravnost za vse" ... Po volilni zmagi so objubil 20% znižanje dohodninskega davka "za vse," kar se sliši "demokratično" in "enakopravno," toda mali davkoplačevalci bi dobili drobtino, bogatini pa veliko pogosto.

ORGANIZATORIČNA KAMPANJA ADF V JUŽNIH DRŽAVAH USPEŠNA

Miami, Fla., 3. feb.—Poročilo, predloženo članom eksekutivnega sveta Ameriške delavske federacije, ki zborujejo v tem mestu, pravi, da je organizatorična kampanja v južnih državah uspešna. Začela se je pred sedmimi meseci in unije ADF so v tem času dobile okrog 270,000 novih članov.

Poročilo je predložil svetu George L. Googe iz Atlante, Ga., direktor organizatorične kampanje. Poročilo vsebuje tudi svadilo pred navalami s strani unij Kongresa industrijskih organizacij, ki tudi vodijo organizatorično kampanjo.

Googe pravi v poročilu, da je večina izmed 270,000 novih članov prišla iz grup, ki niso podvržene proceduri federalnega delavskega odbora. Nekatere u-

Hoover na poti v Evropo

Hamilton, Bermuda, 3. feb.—Bivši predsednik Herbert Hoover in člani njegove grupe so se ustavili v tem mestu na poti v Evropo. Sem so prišli iz New Yorka. Hoover in člani njegove grupe bodo študirali živilski položaj v Nemčiji in Avstriji. Danes bodo odleteli v smeri Frankfurt, Nemčija. Pot gre preko Azorskih otokov.

